

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2000-2001

22 FEBRUARI 2001

Wetsvoorstel tot wijziging van de wapenwet van 3 januari 1933, wat betreft het verbod op antihanteerbaarheidsmechanismen

Wetsvoorstel tot wijziging van de wapenwet van 3 januari 1933, wat betreft het verbod op antihanteerbaarheidsmechanismen

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN
EN VOOR DE LANDSVERDEDIGING
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER MAERTENS

INLEIDING

De problematiek van het verbod op de antihanteerbaarheidsmechanismen is het voorwerp van twee wetsvoorstellen en een voorstel van resolutie. De

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heer Colla, voorzitter; de heren Destexhe, Devolder, Dubié, Geens, de dames Laloy en Thijs.
2. Plaatsvervangers : de heren Mahoux en Maertens, rapporteur.

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-647 - 2000/2001:

- Nr. 1: Wetsvoorstel van de heer Mahoux.
- Nr. 2: Amendementen.

2-648 - 2000/2001:

- Nr. 1: Wetsvoorstel van mevrouw Thijs c.s.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2000-2001

22 FÉVRIER 2001

Proposition de loi modifiant, en ce qui concerne l'interdiction des dispositifs antimanipulation, la loi sur les armes du 3 janvier 1933

Proposition de loi modifiant, en ce qui concerne l'interdiction des dispositifs antimanipulation, la loi sur les armes du 3 janvier 1933

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION DES
RELATIONS EXTÉRIEURES ET
DE LA DÉFENSE
PAR M. MAERTENS

INTRODUCTION

Le problème de l'interdiction des dispositifs antimanipulation a fait l'objet de deux propositions de loi et d'une proposition de résolution. Les propositions

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs : M. Colla, président; MM. Destexhe, Devolder, Dubié, Geens, Mmes Laloy et Thijs.
2. Membres suppléants : MM. Mahoux et Maertens, rapporteur.

Voir:

Documents du Sénat:

2-647 - 2000/2001:

- Nº 1: Proposition de loi de M. Mahoux.
- Nº 2: Amendements.

2-648 - 2000/2001:

- Nº 1: Proposition de loi de Mme Thijs et consorts.

wetsvoorstellen van de heer Mahoux en van mevrouw Thijs c.s. werden besproken tijdens de vergadering van de commissie op 22 februari 2001.

1. INLEIDENDE UITEENZETTINGEN DOOR DE INDIENERS VAN DE WETSVOORSTELLEN

1.1. Voorstel van de heer Mahoux (nr. 2-647/1)

De indiener van het wetsvoorstel verwijst naar de toelichting bij het wetsvoorstel (Stuk Senaat, nr. 2-647/1). Hij verklaart dat het voorstel vooral de bedoeling heeft de bestaande dubbelzinnigheden op het vlak van de definitie van antipersoonsmijnen op te heffen.

De wet moet duidelijk stellen dat ook de antihanteerbaarheidsmechanismen onder het verbod op antipersoonsmijnen vallen dat door de wet van 9 maart 1995 is ingesteld en door de wet van 30 maart 2000 definitief is geworden.

De indiener verklaart verder dat dit voorstel liefst zo snel mogelijk wordt gestemd, vermits België tot oktober 2001 voorzitter is van het Permanent Comité over het algemeen statuut en de werking van het Verdrag van Ottawa.

1.2. Voorstel van mevrouw Thijs c.s. (nr. 2-648/2)

Tegelijkertijd met het vorige wetsvoorstel, werd een wetsvoorstel over dezelfde problematiek neergelegd door mevrouw Thijs c.s.

De hoofdindienster verwijst naar de toelichting bij het wetsvoorstel (Stuk Senaat, nr. 2-648/1). Zij merkt verder op dat België steeds een voortrekkersrol heeft gespeeld in de problematiek van de landmijnen. De antihanteerbaarheidsmechanismen maken hiervan integraal deel uit en het is bijgevolg noodzakelijk dat de wet wordt aangevuld.

Op de vraag van de voorzitter in hoeverre haar voorstel verschilt van dat van de heer Mahoux, antwoordt mevrouw Thijs dat het voorstel van de heer Mahoux enkel artikel 4 van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie wijzigt, terwijl haar voorstel ook artikel 3 en artikel 22 van dezelfde wet aanpast.

2. ALGEMENE BESPREKING

De minister van Landsverdediging verklaart dat hij geen fundamentele bezwaren heeft tegen de wetsvoorstellen die ter tafel liggen. Vanzelfsprekend is een verbod van mechanismen die deel uitmaken van een

de loi de M. Mahoux et de Mme Thijs et consorts ont été discutées au cours de la réunion de la commission du 22 février 2001.

1. EXPOSÉS INTRODUCTIFS PAR LES AUTEURS DES PROPOSITIONS DE LOI

1.1. Proposition de M. Mahoux (nº 2-647/1)

L'auteur de la proposition de loi renvoie aux développements de sa proposition (doc. Sénat, n° 2-647/1). Il déclare que le but principal de celle-ci est de lever les ambiguïtés qui entachent la définition des mines antipersonnel.

La loi doit disposer clairement que les dispositifs antimanipulation tombent également sous le coup de l'interdiction des mines antipersonnel qui a été instaurée par la loi du 9 mars 1995 et que la loi du 30 mars 2000 a rendue définitive.

L'auteur déclare en outre qu'il conviendrait que cette proposition de loi soit adoptée au plus tôt, eu égard au fait que la Belgique assurera jusqu'en octobre 2001 la présidence du Comité permanent sur le statut et le fonctionnement général de la Convention d'Ottawa.

1.2. Proposition de Mme Thijs et consorts (nº 2-648/2)

Mme Thijs et consorts ont déposé simultanément une proposition portant sur le même sujet.

L'auteur principal renvoie aux développements de sa proposition de loi (doc. Sénat, n° 2-648/1). Elle fait remarquer en outre que la Belgique a toujours fait œuvre de pionnier dans le traitement de la problématique des mines terrestres. Comme les dispositifs antimanipulation en font partie intégrante, il y a tout lieu de compléter la loi.

À la question du président sur les différences entre sa proposition et celle de M. Mahoux, Mme Thijs répond que la proposition de M. Mahoux ne modifie que l'article 4 de la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes, et au commerce des munitions, alors que la sienne modifie également les articles 3 et 22 de cette loi.

2. DISCUSSION GÉNÉRALE

Le ministre de la Défense déclare n'avoir aucune objection contre les propositions de loi qui ont été déposées. Il va de soi que l'interdiction de dispositifs qui font partie intégrante de mines terrestres s'inscrit

landmijn coherent met de inspanningen die België reeds heeft geleverd in de strijd tegen de landmijnen.

De minister maakt wel voorbehoud tegen een absoluut verbod, omdat de Krijgsmacht momenteel dergelijke mechanismen in zijn bezit heeft, omwille van evidente redenen van opleiding van de ontmijningsdiensten. Tevens merkt hij op dat in dit kader steeds een bepaalde overgangstermijn moet worden voorzien, aangezien het onmogelijk is deze tuigen onmiddellijk te vernietigen.

Verder verwijst de minister naar het internationale aspect van deze problematiek. Hiervoor dient zijn collega, de minister van Buitenlandse Zaken, op te treden, met name wat de gevolgen van een eventuele wetswijziging voor de NAVO-partners betreft. In het kader van de NAVO bestaat immers een zogenaamde «*Host Nation Support*»-overeenkomst, die de transit van goederen van de lidstaten regelt. Op dit vlak zal bijgevolg met de NAVO-partners moeten worden onderhandeld.

De minister is voorstander van een pragmatische houding, waarbij een wetswijziging een duidelijk signaal kan geven, mits een bepaalde overgangsperiode in acht wordt genomen.

Een lid herinnert aan de besprekking over het verbod op antipersoonsmijnen in 1994, toen door de toenmalige minister van Landsverdediging soortgelijke opmerkingen betreffende de opleiding van de ontmijningsdiensten werden gemaakt. Toen werd gesteld dat dankzij simulaties en nepmateriaal het «echt» materiaal niet langer noodzakelijk was.

Een ander lid verklaart dat hij in zijn hoedanigheid van voorzitter van commissie voor de Landsverdediging de besprekking waarnaar vorige spreker verwijst, heeft meegemaakt en dat er toen uitdrukkelijk was gesteld dat het personeel van de ontmijningsdiensten hoe dan ook moesten kunnen beschikken over echt materiaal, teneinde hun opleiding op een correcte manier te organiseren.

Dezelfde spreker vraagt hoeveel NAVO-lidstaten het verdrag van Ottawa over de antipersoonsmijnen reeds hebben geratificeerd.

De minister antwoordt dat enkel de Verenigde Staten en Turkije het verdrag nog niet hebben geratificeerd.

De voorzitter stelt voor dat de commissie contact zou opnemen met de minister van Buitenlandse Zaken om de aspecten met betrekking tot de NAVO en de transit van goederen van de lidstaten te bespreken.

3. BESPREKING VAN DE AMENDEMENTEN

De voorzitter meent dat er tussen beide voorstellen een compromis kan gevonden worden. Het wets-

dans la logique des efforts que la Belgique a déjà déployés dans le cadre de la lutte contre celles-ci.

Le ministre émet néanmoins des réserves sur l'instauration d'une interdiction absolue, parce que les forces armées disposent actuellement de tels dispositifs, aux fins évidentes de la formation des démineurs. Il fait également remarquer qu'il faut toujours prévoir une période de transition dans les matières du type en question parce qu'il est impossible de détruire d'emblée l'ensemble des dispositifs visés.

Le ministre évoque aussi l'aspect international de la problématique, dont devra s'occuper son collègue, le ministre des Affaires étrangères, notamment en ce qui concerne les conséquences d'une éventuelle modification de la loi pour les partenaires de la Belgique au sein de l'OTAN. Il existe en effet, dans le cadre de l'OTAN, un accord de soutien du pays hôte (*Host Nation Support*), réglant le transit de biens d'États membres. Il y aura lieu, par conséquent, d'organiser des négociations sur ce point avec nos alliés au sein de l'OTAN.

Le ministre est partisan d'une attitude pragmatique, dans la mesure où une modification de la loi pourrait être un signal clair, du moins pour autant que l'on prévoie une période de transition.

Un membre rappelle la discussion sur l'interdiction des mines antipersonnel qui a eu lieu en 1994 et au cours de laquelle le ministre de la Défense nationale de l'époque a émis des observations similaires concernant la formation des membres des services de déminage. L'on avait affirmé alors que, dans la mesure où l'on pouvait recourir à des simulations et à des imitations, l'on n'avait plus besoin de «vrai» matériel.

Un autre membre déclare avoir assisté, en sa qualité de président de la commission de la Défense, à la discussion à laquelle le préopinant a fait référence et avoir entendu dire explicitement au cours de celle-ci qu'il faut absolument mettre du vrai matériel à la disposition du personnel des services de déminage si l'on veut qu'il puisse bénéficier d'une bonne formation.

Le même intervenant demande combien d'États membres de l'OTAN ont ratifié la Convention d'Ottawa sur l'interdiction des mines antipersonnel.

Le ministre répond que les États-Unis et la Turquie sont les seuls États membres à ne pas encore avoir ratifié la convention.

Le président propose que la commission se mette en contact avec le ministre des Affaires étrangères pour examiner avec lui les aspects touchant à l'OTAN et au transit de biens des États membres.

3. DISCUSSION DES AMENDEMENTS

Le président estime que l'on peut trouver un compromis entre les deux propositions. L'on pourrait

voorstel van de heer Mahoux kan geamendeerd worden door de artikelen van het wetsvoorstel van mevrouw Thijs in te voegen.

Na een uitgebreide gedachtewisseling dient mevrouw Thijs een amendement nr. 1 (Stuk Senaat, nr. 2-647/2) in, dat er toe strekt de nodige wijzigingen aan te brengen in artikel 3 en in artikel 22 van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munition.

Amendement nr. 1 wordt eenparig aangenomen door de 8 aanwezige leden.

Ook aan de bekommernis van de minister met betrekking tot de overgangstermijn moet tegemoet worden gekomen. De voorzitter stelt voor dat een amendement wordt ingediend waarin de door de minister voorgestelde termijn wordt opgenomen.

Mevrouw Laloy en de heer Mahoux dienen een amendement nr. 2 in (Stuk Senaat, nr. 2-647/2), dat er toe strekt de overgangsperiode voor de vernietiging van de antihanteerbaarheidsmechanismen vast te leggen.

Amendement nr. 2 wordt eenparig aangenomen door de 8 aanwezige leden.

4. STEMMING OVER HET GEHEEL

Het aldus geamendeerde wetsvoorstel wordt eenparig aangenomen door de 8 aanwezige leden.

Vertrouwen werd geschenken aan de rapporteur voor het opstellen van dit verslag.

De rapporteur,
Michiel MAERTENS.

De voorzitter,
Marcel COLLA.

amender la proposition de loi de M. Mahoux en y insérant les articles de la proposition de loi de Mme Thijs.

Après un long échange de vues, Mme Thijs dépose un amendement n° 1 (doc. Sénat, n° 2-647/2) tendant à apporter les modifications nécessaires aux articles 3 et 22 de la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes, et au commerce des munitions.

L'amendement n° 1 est adopté à l'unanimité des 8 membres présents.

Il convient aussi de faire droit à la préoccupation du ministre concernant la période de transition. Le président propose de déposer un amendement prévoyant un délai de la durée préconisée par le ministre.

Mme Laloy et M. Mahoux déposent un amendement n° 2 (doc. Sénat, n° 2-647/2) tendant à fixer la durée de la période de transition au cours de laquelle les dispositifs antimanipulation devront être détruits.

L'amendement n° 2 est adopté à l'unanimité des 8 membres présents.

4. VOTE SUR L'ENSEMBLE

La proposition de loi ainsi amendée a été adoptée à l'unanimité des 8 membres présents.

La confiance a été accordée au rapporteur pour la rédaction de ce rapport.

Le rapporteur,
Michiel MAERTENS.

Le président,
Marcel COLLA.